

HƯỜNG ỨNG NGÀY SÁCH VIỆT NAM NĂM 2017

Cùng với sự phát triển của khoa học công nghệ, những phương tiện nghe nhìn liên tục thay đổi một cách mạnh mẽ để phục vụ đời sống ngày càng cao của con người. Trong bối cảnh đó, nhu cầu đọc sách, báo in của độc giả tưởng chừng như mai một với sự “lên ngôi” của các loại hình tivi, smart phone, của Internet, game v.v... Mặc dù vậy, về văn hóa đọc vẫn có rất nhiều điều cần suy ngẫm.

sách, báo và tạp chí. Chỉ riêng ở Việt Nam, tính đến ngày 25/12/2014, toàn quốc có 63 nhà xuất bản; ngành công nghiệp xuất bản đã xuất bản được hơn 25.000 cuốn sách với trên 361 triệu bản. Vấn đề đặt ra là phải tiếp cận với kho tàng tri thức ấy như thế nào cho hiệu quả, hay nói cách khác, phải làm như thế nào để tôn vinh văn hóa đọc một cách hữu hiệu nhất?

Thị trường sách, báo hiện nay vô cùng phong phú về nội dung cũng như hình thức. Vì thế, độc giả cần có sự lựa chọn kỹ càng những nội dung mình yêu thích và muốn tìm hiểu, không chạy theo phong trào hay trào lưu nhất thời.

VĂN HÓA ĐỌC HIỆN NAY ĐÔI ĐIỀU SUY NGẪM

DIỆP NGỌC

Văn hóa đọc, nói như nhà ngôn ngữ học Phạm Văn Tình, thì đó chính là thái độ, ứng xử của bản thân chúng ta đối với tri thức, “Chỉ khi chúng ta coi việc đọc như một say mê tự thân, ta mới dám vượt khó, mới ham đọc và mới hiểu hết những tri thức nằm trong sách vở. Có nhiều tri thức phải qua bao nhiêu “cửa” ta mới có cơ hội hiểu hết, “thấm thấu” và biến thành tri thức của riêng mình. Đọc, xét cho cùng là một công việc gian nan, đầy lao lực, phải có kinh nghiệm và phải được trang bị một tri thức nền cần có” (Tạp chí Thư viện số 3 - 2006). Chúng ta đang ở trong thời đại công nghệ thông tin, một trong những yếu tố quan trọng đưa thế giới trở thành “thế giới phẳng” (chữ dùng của Thomas Friedman), nhưng trước khi có các phương tiện nghe nhìn hiện đại thì sách là con đường lớn nhất để con người tiếp cận thông tin, văn hóa, tri thức. Đọc sách là một trong những cách thức giúp con người thư giãn, tích lũy kiến thức, tăng cường khả năng tư duy. Trong thời đại bùng nổ thông tin hiện nay, người đọc ngoài các phương tiện nghe nhìn ra thì còn được tiếp xúc với một lượng thông tin khổng lồ từ

Ông Trương Duy Ngụy sinh năm 1944 ở Tổ dân phố 7 (phường Đồng Sơn, TP. Đồng Hới, Quảng Bình) mặc dầu tuổi cao, sức yếu, thế nhưng ít ai có một niềm say mê đọc sách báo như ông. Ông có một tủ sách “quý hơn vàng” - theo lời ông nói. Hàng tháng, chưa kể báo và tạp chí, ông còn bỏ ra hàng trăm nghìn đồng để mua sách về đọc. Ông đọc và sưu tầm sách về mọi lĩnh vực chính trị, văn hóa, lịch sử, tôn giáo... Tủ sách của ông sau nhiều năm đã trở thành một “thư viện gia đình” nho nhỏ, được nhiều người yêu thích.

Hay như vị bác sĩ quân y nghỉ hưu Phạm Văn Đại (sinh 1952), hiện ở phường Đồng Phú, TP. Đồng Hới, cứ đều đặn sáng sáng ra quầy báo mua hầu hết các loại báo ra trong ngày, trong tuần có trưng bán ở đây. Ông nói: “Tôi đọc tất tần tật từng trang, từng tờ báo mà tôi đã mua về. Hay lắm. Nó cung cấp, dạy bảo cho mình bao điều hay, lẽ phải”. Hoặc là như em Hồ Nguyễn Bình An, nữ sinh lớp 10 Trường THPT chuyên Võ Nguyên Giáp cho biết: “Những cuốn sách và tờ báo đó là những kênh thông tin mới mà

nhà trường khó có điều kiện truyền tải với học sinh”.

Có thể nói ngoài niềm đam mê, sự chọn lọc của độc giả đối với các loại hình sách, báo chí là cơ sở để bạn đọc xây dựng cho mình một nền tảng văn hóa đọc. Nhà văn hóa Hữu Ngọc từng nói đại ý: “Bản thân hình ảnh thì thoáng qua, từ ngữ mới đọng lại lâu bền”. Chính độc giả mới là người sáng suốt tìm được những lời hay ý đẹp, những kiến thức hữu ích trong kho tàng tri thức vô tận của nhân loại.

Thói quen cũng là một điều cần có để độc giả xây dựng văn hóa đọc cho mình. Trong buổi giao lưu với sinh viên Đại học Bách khoa Hà Nội ngày 23-4-2006, Bill Gates - nhà tỉ phú Mỹ giàu nhất thế giới đã khuyên các bạn sinh viên là “phải biết đầu tư thực sự cho học vấn của mình. Phải biết học để bắt kịp thời đại”. Chính ông nói rằng hồi còn nhỏ, bố mẹ ông đã không tiếc tiền mua sách và ông đã say sưa đọc quên ăn, quên ngủ. Thời đại thông tin dạy chúng ta phải biết tận dụng cơ hội và nắm bắt thời cơ. Vì vậy điều quan trọng là bạn đọc cần tự tìm và trau dồi cho mình một thói quen đọc. Đọc để rèn luyện, huy động tổng hợp các giác quan: mắt nhìn, miệng đọc, tai nghe và não ghi vào bộ nhớ, tạo sự nhớ lâu, hiểu sâu ý nghĩa của từng câu chữ.

Đánh giá cao tầm quan trọng của văn hóa đọc, UNESCO (Tổ chức văn hoá, giáo dục, khoa học Liên hợp quốc) đã quyết định chọn ngày 23/4 hàng năm làm “Ngày sách và bản quyền thế giới” (World Book and Copyright Day). Ngày này được tổ chức hàng năm tại mỗi quốc gia nhằm bảo đảm cho mọi người khám phá và thỏa mãn sở thích đọc của mình, đồng thời là dịp để tôn vinh những tác giả đã có nhiều đóng góp cho sự tiến bộ văn hóa, văn minh xã hội của nhân loại. Hưởng ứng chủ trương của UNESCO, nhiều năm qua các quốc gia trên thế giới trong đó có Việt Nam đã nhiều lần tổ chức Ngày hội sách. Ngày 24-2-2014, Thủ tướng Chính phủ đã ký và ban hành Quyết định số 284/QĐ-TTg về việc lấy ngày 21/4 hằng năm là Ngày sách Việt Nam. Ngày sách Việt Nam được tổ chức hằng năm nhằm khuyến khích và phát triển phong trào đọc sách trong cộng đồng, nâng cao nhận thức của nhân dân về

ý nghĩa to lớn và tầm quan trọng của việc đọc sách đối với việc nâng cao kiến thức và kỹ năng, phát triển tư duy, giáo dục và rèn luyện nhân cách con người. Đồng thời, đây cũng là sự tôn vinh giá trị của sách, khẳng định vai trò, vị trí, tầm quan trọng của sách trong đời sống xã hội; tôn vinh người đọc và những người tham gia sưu tầm, sáng tác, xuất bản, in, phát hành, lưu giữ, quảng bá sách. Bên cạnh đó, nâng cao trách nhiệm của các cấp, các ngành, các cơ quan chức năng và các tổ chức xã hội đối với việc xây dựng và phát triển văn hóa đọc Việt Nam.

Ở Quảng Bình, được sự phối hợp tổ chức của các cơ quan, ban ngành hữu quan, Lễ phát động hưởng ứng Ngày Sách Việt Nam lần thứ 4 được khai mạc vào ngày 15/4/2017 tại Thư viện tỉnh Quảng Bình với nhiều hoạt động tuyên truyền, giao lưu, giới thiệu sách; phát động cuộc thi viết “Bác Hồ với Quảng Bình”; tặng sách và triển lãm sách, bán sách giá ưu đãi... Đây chính là một trong những hoạt động có ý nghĩa đặc biệt nhằm góp phần tôn vinh giá trị và khẳng định vai trò, vị trí, tầm quan trọng của sách trong đời sống xã hội; khuyến khích và phát triển văn hóa đọc trong mọi tầng lớp nhân dân. Với ý nghĩa ấy, Ngày hội sách là nét sinh hoạt văn hoá, văn minh của những người yêu mến sách báo, cần được duy trì và quảng bá rộng hơn trong xã hội và rất cần sự hỗ trợ, quan tâm hơn nữa của các cơ quan chức năng để văn hóa đọc luôn là nhu cầu không thể thiếu của những công dân văn minh trong thời đại ngày nay.

Nhà văn Lỗ Tấn từng nói đại ý: Muốn viết một chữ trong bụng phải có một tấn chữ, muốn nói một từ, trong đầu phải có một ngàn từ. Có thể nói rằng đầu xã hội có phát triển đến thế nào đi nữa, thì việc gìn giữ và duy trì văn hóa đọc cũng chính là góp phần để gìn giữ và duy trì những nét bản sắc văn hóa độc đáo của dân tộc, của nhân loại. Mặc dầu những phương tiện nghe, nhìn đang rầm rộ phát triển, nhưng văn hóa đọc vẫn rất cần thiết trong đời sống con người. Văn hóa đọc đòi hỏi niềm đam mê, nhiệt huyết của tự bản thân độc giả và cũng rất cần sự chung tay vun đắp của toàn xã hội ■

D.N